

Cent anys de Ca s'Andritxol

Situat en una zona privilegiada de Palma, el Cafè Líric, popularment conegut pel nom de Ca s'Andritxol compleix enguany cent anys. Un segle d'història que es confon amb la història de la ciutat de Palma.

Passeig des Born, Avinguda Antoni Maurà, s'Hort del Rei, Parc de la Mar i la Mar Mediterrània. Aquest itinerari el segueixen centenars de milers de visitants cada any. Pocs d'ells, per no dir-ne cap, saben que, situat a l'Avinguda d'Antoni Maura, existeix un cafè centenari. Un cafè en què, a les cadires de la terrassa, s'hi deuen d'haver assegut milions de persones, sense saber que seien sobre un tros d'història de Mallorca. És el Cafè Líric o, més popularment, Ca s'Andritxol, el cafè que a finals d'any farà el primer segle. Cent anys obert ininterrompudament.

La història de Ca s'Andritxol es remunta a la darrera dècada del segle passat, quan aquesta zona de Palma acollia una activitat lúdica molt considerable que es va prolongar fins ben entrat aquest segle. Prop d'aquí, darrere del passeig des Born hi havia La Veda, local social freqüentat per molts homes que hi anaven a jugar-se els doblers. Devora hi havia el Teatre Líric -d'aquí el nom diguem-ne oficial del Cafè-, just davant del Cafè, als terrenys que avui ocupa s'Hort del Rei.

Ca s'Andritxol, amb el seu aire de cafè modernista típic de final de segle XIX, ben aviat aconseguí atreure's bona part del món nocturn. Artistes, treballadors de la zona, viatgers que arribaven a Palma en vaixell, simples viants i, sobretot, els habituals de les tertúlies conformaren durant molts anys la fauna de Ca s'Andritxol.

Les seves taules han vist com s'hi asseien tot tipus de personatges a discutir tot el

El Cafè Líric ha rebut la visita d'escriptors de renom i fins i tot d'algun tramvia.

PERE CARMONA

que fos humà i diví. Junta-ment amb el ja desaparegut Cafè Riskal, Ca s'Andritxol degué veure més d'una vegada Josep Pla discutint amb els seus contertulians asseguts en una de les taules del Líric. Qui sap si acompanyat de Don Llorenç Villalonga, al qual Pla va anar a veure més d'una vegada durant les seves visites a Palma.

La família Ferrer, que n'és la propietària des de fa més de seixanta anys, coneix una part de l'anecdotal del Cafè. Entre totes les anècdotes, una sobresurt i és prou coneguda a Palma. Els ciutadans majors la coneixen tots, i els de menys edat l'han sentida contar als padrins. Va ocórrer quan s'electricaren els tramvies que, fins aleshores, eren estirats per mules. Resulta que Ca s'Andritxol està just davant la Costa de Sant Domènec (avui carrer del Conqueridor) que uneix el passeig des Born amb Cort (plaça de l'Ajuntament). Un dels primers tramvies electricats tingué un problema i va perdre el control. El tramvia es va encastar dins el Cafè. Tot i que no hi hagué morts, en una ciutat tan provinciana com era Palma, el fet va quedar incorporat a la seva intrahistòria ciutadana com un dels esdeveniments de més ressò.

Després d'uns anys d'una relativa decadència, ara la zona de Ca s'Andritxol va recuperant la vida nocturna amb certa classe. Qui sap si en poc temps Ca s'Andritxol tornarà a ser el cafè que mai no tanca les portes.

Miquel Payeras